

DİN ve HAYAT

DİN

Kelime anlamı: kanun, hüküm, ceza, ödüllendirme, saygı, itaat, teslimiyet gibi anlamlara gelir.

Terim olarak ise din: Allah'ın Peygamberleri aracılığıyla gönderdiği ve akıl sahibi insanları dünya ve ahirette mutlu etmek için kendi hür iradeleriyle en iyi, en doğru ve en güzele yönlendiren ilahi kurallar bütünüdür.

Kaynağı Allah'tır yani vahiy - ilahi kaynaklıdır.

Dinin temel amacı dünyada ve ahiret mutluluğu sağlamaktır.

Dinde sorumluluk şartı akıl ve irade sahibi olmaktır.

Tevhid inancı üzerine kuruludur. Allah'ın birliğini esas alır.

Din baskıyla kabul ettirilemez İnsan kendi özgür iradesiyle kabul eder.

Allah'ın insanlar arasından seçtiği Peygamberler aracılığıyla gönderilmiştir.

Amacı insanları dünya ve ahirette mutlu kılmaktır.

Evrensel bir olgudur. Zamana, mekana ve kişilere göre değişmez.

Fıtri'dir yani bir dine inanma hissi insana doğuştan verilir.

Dinin 4 temel boyutu vardır. Bunlar;

Muamelat

İslamın huzurlu bir toplum oluşturmayı amaçladığı miras, evlilik, boşanma, kadın ve erkeğin sorumluluğu, ticaret, alışverişi vb. konuları içerir.

Ahlak

İnsanın Allah'la ve yaratılmış diğer varlıklarla ilişkilerinin hangi ilke ve kurallar çerçevesinde gerçekleşeceği ile ilgilidir. Anne babaya iyilik, yalan söylememek, doğru dürüst olmak gibi

İbadet

Allah'a olan inancın bir göstergesi niteliğinde olan başta Namaz, Oruç, Zekat, Hac, Kurban, Dua gibi ibadetlerle birlikte, Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan her türlü evlemi konu edinir.

İnanç

İmanın 6 şartı olan Allah'a, Peygamberlerine, gönderdiği kitaplara, meleklerle, ahiret gününe ve Kader ve Kazaya iman olan iman esaslarını konu edilir.

Dinin Evrensel Bir Olgu mudur?

- ❖ Din, ilk insan Hz. Âdem'den bu yana toplumlarda yer almış bir kurumdur. İnsan yaratılışında var olan fitratı gereği her zaman bir yaratıcıya inanma ihtiyacı duyar. Yüce dinimiz İslam, bu ihtiyacın varlığını bize ayet ve hadislerle bildirir.
- ❖ **Ayet :** “Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratmasında bir değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur fakat insanların çoğu bilmezler.” Rûm suresi, 30. ayet.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** Dünyaya gelen her insan fitrat üzere (tek olan Allah'a inanma eğiliminde) doğar...
- ❖ Din, ilk insan Hz. Âdem'den bu yana toplumlarda yer almış bir kurumdur. Dünya üzerinde yapılan arkeolojik kazılarda farklı kültür ve inançlara ait olan birçok ibadet merkezi ve dini işlemeler bulunan eşyalar bulunmuştur. Bulunan bu eşyalar bizlere dinin evrensel olarak inanılan ve toplumda yer edinen bir gerçeklik olduğunu gösterir. Ayrıca yeryüzünde yaşayan farklı toplum ve kültürlerde aynı ahlaki ilkelerin var olması yine dinin evrensel boyutunun var olduğunu bizlere gösterir. Ünlü düşünür Plutarkhos 'un sözü de bunu desteklemektedir: “Dünyayı dolaşınız duvarsız, edebiyatsız, kanunsuz, servetsiz şehirler bulacaksınız. Fakat mabetsiz, mabutsuz, duasız, kurbanlı bir tek şehir bulamayacaksınız

Din Birey İlişkisi

- ❖ **Birey**, Toplamların unsurunu meydana getiren, düşünceleri, duyguları ve iradesi toplum içinde belirlenen her biri fert ve kişi demektir.
- ❖ Din, insanın zihnine ve duygularına hitap ederek onun doğuştan getirdiği inanma duygusunu en doğru biçimde karşılamaya çalışır. ‘ Her doğan çocuk İslam fitratı üzerine doğar. Sonra anne babası onu Yahudi, Hristiyan ya da Mecusi yapar.’ (Hadis-i Şerif)
- ❖ Din, insanın manevi ihtiyaçlarını karşılayarak onun yalnız ve çaresiz hissetmemesini sağlar. “Ben kimim? Niçin yaratıldım? Nereye gideceğim? Dünyanın sonu ne olacak?” gibi sorularına cevap verir. ‘ Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.’ (Zariyat 56)
- ❖ Din bireyin yaşamına anlam katar. Kişi dini inancı sayesinde hayatında yer alan şeylere ne kadar değer vermesi gerektiğini anlar. “ Onlar, Allah'a ve ahret gününe inanırlar; iyiliği emreder, kötülükten menederler; hayırlı işlere koşuşurlar. İşte bunlar iyi insanlardır.” (Al-i İmran 114) ayeti ile bireyin hayatını anlamlandırmasına katkı sağlar.
- ❖ Din, ahiret inancıyla insanın ölümsüzlük isteğine de cevap vererek ölümün bir son olmadığını ve ölüm sonrasında hayatın devam edeceğini haber verir. ‘Hanginizin daha iyi amel işlediğini denemek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur.’ (Mülk Suresi 2. Ayet)
- ❖ Bireylerin kalplerinin huzurlu olması ve psikolojik yönden rahatlamaları için Kur-an : “ ...Bilesiniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.” (Rad s. 28) ayeti ile bireylerin Rab' leri ile huzur bulacaklarını belirtir.
- ❖ Dinimiz, insanın Allah ile olan tüm ilişkilerini en yüksek seviyede tutmasını ister. Bu sayede insanın kendini gerçekleştirmesine de olanak sağlar.

Din Toplum İlişkisi

- ❖ Toplumsal hayatın sağlıklı kurulabilmesi için, iyilik, güzellik ve doğruluk yolunda olunabilmesi için dinin getirdiği kurallar insanlara yön verir.
- ❖ Din, ahlaki değerleri yaygınlaştırmayı amaçlayarak insanlar arası sevgi-saygı, kardeşlik bağlarının güçlenmesini sağlar. ‘ Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder. Hayasızlığı, fenalığı ve azgınlığı da yasaklar. O , düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.’(Nahl 90)
- ❖ Din içerisinde var olan çeşitli paylaşma ve dayanışma ilkeleri ile insanlar arası bağı kuvvetlendirir ve ekonomik olarak dengesizliği önlemeye çalışır.
- ❖ Din ırk, renk, coğrafya ve ekonomik fark gözetmeksizin insanları tevhid inancı etrafında birleştirir
- ❖ Toplu yapılan ibadetler ile sevdiklerimiz ile mümin kardeşlerimiz ile muhabbetimiz artar.
- ❖ Din, insanların birbirleri ile kaynaşmasını sağlar ve toplumda biz duygusunu geliştirir.

→ Kısacası din toplumu (ticaret, evlilik, miras, faizin haram olması, aldatmak vb.) her yönden huzurlu, mutlu ve temiz olması için yönlendirir.

Dinin Temel Gayesi

- ❖ Dinin en temel amacı insanların bu dünyada ve öbür dünyada mutlu olmalarını sağlamaktır.
- ❖ Dinimize göre, insan hayatını mutlu ve güzel bir şekilde devam ettirebilmek için bazı temel haklara sahiptir. Bu temel haklar hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm insanların doğuştan sahip olduğu haklardır.
- ❖ Dinin en temel gayesi ise bu hakların korunmasıdır. Bu haklara dinimizde “zaruret-ı hamse” yada “zarurat-i diniyye” denilen beş temel ilkedir.
- ❖ Zarûriyât (beş temel ilke), kişinin ve toplumun varlığını koruyabilmesini ve devam ettirebilmesini sağlar.
- ❖ Bu değerler yitirildiği takdirde hayatın düzeni yok olur, huzursuzluk başlar, anarşi doğar, bozgunculuk ve kötülükler toplumun her kesimine yayılır.
- ❖ Bu huzursuzluk ve kargaşa da dünya ve ahiretteki ebedi mutluluğun kaybedilmesi ile sonuçlanır.
- ❖ **Konuyla İlgili Hadis-i Şerif:** “Hepiniz Âdem’in çocuklarısınız... Arap’ın Arap olmayana bir üstünlüğü yoktur... Ey insanlar! Kanlarınız (hayatınız), mallarınız, haysiyet ve şerefınız, Rabbinizle buluşacağınız güne kadar kutsal ve saygındır.”

CANIN KORUNMASI

- ❖ Bu değer, insanın aziz olan yaşama hakkının ve can güvenliğinin korunması demektir. İslam’a göre herkes günahsız, hür ve yaşamını sürdürme hakkına sahip olarak doğar.
- ❖ İnsanın varlığını sürdürebilmesi, hayati faaliyetlerini eksiksiz yerine getirmesiyle mümkündür. Onun için İslam’da haksız yere bir insanı öldürmek bütün insanlığı öldürmeye, bir hayatı kurtarmak da bütün insanlığa hayat vermeye denk tutulur.
- ❖ **Ayet :** “...Kim, bir cana veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya karşılık olmaksızın (haksız yere) bir cana kıyarsa bütün insanları öldürmüş gibi olur. Her kim bir canı kurtarırsa bütün insanları kurtarmış gibi olur...” (Mâide suresi, 32. ayet.)
- ❖ **Ayet :** “*Haklı bir sebep olmadıkça Allah’ın , öldürülmesini haram kıldığı cana kıymayın” (İsra 33)*
- ❖ **Hadis:** Ey İnsanlar! Kanlarınız, canlarınız, yaşama hakkınız, mallarınız, namuslarınız, haysiyet ve şereflerinizi, vücut bütünlüğünüz Rabbinizle buluşacağınız güne kadar bu ayınızda, bu beldenizde, bu gününüzün saygıya, korunmaya layık olduğu gibi, saygıya ve korunmaya layıktır, dokunulmazdır. (Veda Hutbesi)
- ❖ **İntihar:** İslamda kişinin yaşamına son vermesi de kesinlikle haramdır. Çünkü can bize bir emanettir. Bedenimiz üzerinde tasarruf hakkımız yoktur.
- ❖ **Ayet :** “...Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın...” (Bakara 195)
- ❖ **Ötenazi:** iyileşmesi imkansız bir hastalıktan dolayı dayanılmaz acılar çekme sebebiyle bir kimse yaşamına son veremez. Bu konuda sabırla ön plana çıkan Hz. Eyyüb Peygamber bizlere örnek olmalıdır. Sabrın sonu selamettir.
- ❖ **Kürtaj:** Anne karnındaki çocuğun da yaşam hakkı vardır. Dolayısıyla cana kıymak demektir ve yasaklanmıştır.
- ❖ **Ayet :** “...Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin...” (En’am 151)
- ❖ **İşkence:** işkence zulümdür ve yasaklanmıştır. İslam’da savaş halinde bile insanın yaşama hakkı vardır.
- ❖ **Müsle:** Öldürülen insanların bedenlerine de işkence zulümdür ve yasaklanmıştır.
- ❖ **Helal- Haram Yiyecekler:** İslam dini, canın korunması için gerekli önlemlerin alınmasını da öğütler. Örneğin canın korunması ve hayatın devam etmesi için gerekli olan miktarda yemeyi, içmeyi ve giyinmeyi farz kılar. Yine insanın sağlığını korumasına ve sağlıklı bir yaşam sürmesine önem verir. Sağlığı bozan her türlü iş ve davranışı yasaklar.
- ❖ **Ayet:** “Allah size yalnızca murdar eti, kanı, domuz etini ve Allah’tan başkasının adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa, haksızlığa sapmadıkça, sınırı aşmadıkça kendisine günah yoktur. Biliniz ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir.” (Bakara 173)
- ❖ İslam’a göre insanlar kadar hayvanların da yaşama hakkı vardır. Onun için İslam, onların yaşama hakkının koruma altına alınmasını öğütler.
- ❖ **İş sağlığı ve güvenliği:** İnsan hayatını tehlikeye atan durumlara karşı iş verenlerin ve işçilerin sağlık ve güvenliklerini koruyucu tedbirler alınmalıdır.

NESLİN KORUNMASI

- ❖ Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın sıkıntılarını, kaderlerini paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişiler topluluğuna “**nesil**” denir. Nesile kuşak da denir.
- ❖ Neslin korunması, insan türünün devam etmesi, yeni nesillerin sevgi ve dayanışma gibi insanı insan yapan değerlerle yetiştirilmesidir.

Ayet: “Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O’nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir...”(“Rûm suresi, 21. ayet.)

- ❖ Neslin korunmasındaki en önemli kurum evlilik yoluyla kurulan ailedir. Aile kurumu bir taraftan kadın erkek ilişkisinin meşru bir zeminde yürümesini sağlarken diğer taraftan kişinin huzur ve mutluluk içinde yaşamasına uygun bir ortam oluşturur. Birey, iyiyi, doğruyu, toplum içinde nasıl davranacağını, dini değerleri, güzel ahlaki davranışları, anne babasından öğrenir. Çocuklar milli ve manevi değerleri, sevgi, şefkat, merhamet, birlikte iş yapma gibi ahlaki değerleri yine aile ortamında edinirler. Bu yönüyle aile okul gibidir. Böylece aileler, çocuklarının gelişimini tamamlamalarına yardımcı olurlar.
- ❖ Hz. Peygamber de (s.a.v.) pek çok hadisinde Müslümanları evliliğe teşvik eder ve evliliğin Allah’ın emri ve kendisinin sünneti olduğunu belirtir.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** “Ey gençler! Aranızda gücü yeten evlensin. Çünkü evlenmek gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** ““Hiçbir anne-baba, çocuğuna güzel terbiyeden daha kıymetli bir bağışta bulunmamıştır.”
- ❖ *İslam dini ailenin korunmasına büyük zararlar veren ve neslin bozulmasına yol açan gayr-i meşru ilişkileri ve zinayı kesinlikle yasaklamıştır.*
- ❖ **Ayet:** *Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur.*

MALIN KORUNMASI

- ❖ Malın korunması; mülkiyet, ekonomik haklar, üretmek, sahip olmak, satmak ve tüketmek ile ilgili hakları kapsar. Yani parasal haklardır.
- ❖ İslam dininde çalışıp alın teri ile kazanma teşvik edilmektedir. Bununla beraber elde edilen rızkın da helal yollardan olması gerekir. Helal kazanç, İslam dininin belirlediği sınırlar içinde elde edilen rızıktır
- ❖ **Ayet:** “İnsan için ancak çalıştığı karşılığı vardır.” Necm suresi, 39. ayet.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** “Çalışana ücretini teri kurumadan veriniz.”
- ❖ İslam Dininde İnsanın kazandığı malı onun izni olmadan almak ve kullanmak büyük günahlardan sayılmış ayrıca insanların mallarının hile, rüşvet, kumar gibi haksız kazanç yollarıyla ellerinden alınması yasaklanmış, tartıda hile yaparak haksız kazanç elde edenleri kınanmıştır.
- ❖ **Ayet:** “İnsanların mallarını ve haklarını eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.” Şuarâ suresi, 183. ayet.

İslamın malın korunması için yasakladığı şeyler:

- ❖ **Hırsızlık:** Başkasının malını izinsiz alıp kullanmak, çalmaktır.
- ❖ **Ayet:** “Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı haksızlıkla yemeyin.”
- ❖ **Gasp:** Bir kimsenin malına kaba kuvvet ve zor kullanarak sahip olmaktır.
Hadis-i Şerif: ‘Kim, hakkı olmayan bir toprak parçasını alıp gasp ederse Kıyamet günü yedi kat yerin dibine geçirilir.
- ❖ **Kumar:** Kişinin önceden nasıl sonuçlanacağını bilemediği bir oyuna bir oyuna para yatırmak suretiyle oynadığı oyundur. Tamamen şanstır. Alın teri yoktur.
Ayet: Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. (Maide 90)
Hadis-i Şerif: “Hiç kimse kendi el emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir...”
- ❖ **Faiz:** Banka ya da benzeri yerden borç karşılığı alınan paranın, kullanımına karşılık verilen ücrettir. Kur'an-ı Kerim' deki adı **Riba'** dır.
Ayet: “Faiz yiyenler ancak şeytanın çarparak sersemlettiği kimse gibi kalkarlar. Bunun sebebi onların, ‘Alım satım da ancak faiz gibidir.’ demeleridir. Halbuki Allah alım satımı helâl, faizi ise haram kılmıştır...” Bakara suresi, 275. ayet.
- ❖ **Ayet:** Ey iman edenler, faizi kat kat artırılmış olarak yemeyin. Ve Allah'tan sakının, umulur ki kurtulursunuz.
- ❖ **Rüşvet:** Kişinin hak etmediği bir iş için başkalarına para veya mal vererek o işe veya bir şeye sahip olmasıdır.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** Rüşvet alan da veren de cehennemdedir.
- ❖ **İsraf:** Hayatımızda ölçülü ve dengeli davranmaktır.
- ❖ **Ayet:** “...Yiyin, için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (A'râf suresi, 31. ayet.

DİNİN KORUNMASI

- ❖ Dinin korunması için doğru anlaşılması, doğru anlaşılması için de temel kaynaklardan yararlanılması gerekir. İslam dininin temel kaynakları Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünnetidir. Kur'an ve sünnete dayanmayan din anlayışları kabul edilemez. Dinin korunması kitap ve sünnete uygun yaşamakla mümkündür.
- ❖ **Bid'at:** Dinde dayanağı olmayan ve sonradan ortaya çıkan yaklaşımlara denir.
- ❖ **Hadis-i Şerif:** "Sözlerin en hayırlısı Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'dir. Yolların en hayırlısı Muhammed'in yoludur. İşlerin en kötüsü sonradan ortaya çıkarılan bid'atlerdir. Bütün bid'atler de dalalettir.
- ❖ **Hurafe (Batıl İnanışlar):** İslam'ın aslından olmayan, dine sonradan giren ve din gibi algılanan hususlara denir. **Falcılık, sihir, büyü, ruh çağırma** bunların başlıcalarıdır. Bunlardan uzak durmak gerekir.
- ❖ **Tahrif:** Saptırma, çarpıtma, değiştirme, bozma, bozulma anlamına gelir. Dinin aslına zarar verici yorumlardan kaçınmak gerekir.
- ❖ Dinde zorlamadan kaçınmak gerekir. Çünkü din kalp işidir Kalpten iman etmek gerekir.
- ❖ **Ayet:** Allah dileseydi onları elbette (aynı inançta) tek bir ümmet yapardı, fakat O kimi dilerse onu rahmetine kavuşturur.
- ❖ Dinin korunmasında dikkat edilecek en önemli davranış dini Allah'a tahsis ederek ibadet etmektir. İslam dininde Müslüman yalnızca Allah'a kulluk ederek inancını koruyabilir.
- ❖ **Ayet:** O halde sen de dini Allah'a has kılarak (ihlâs ile) kulluk et." (Zümer 2)
- ❖ Dinin korunması Allah'ın haklarının ve sınırlarının muhafazasıyla mümkündür. Helaller ve haramlar Allah'ın koyduğu sınırlardır.

AKLIN KORUNMASI

- ❖ Sadece insanda var olan ve onun yararlı ile zararlıyı, iyi ile kötüyü, güzel ile çirkini ayırt etmesine yarayan, ona düşünme, kavrama ve bilgi elde etme gücü veren yetiye “akıl” denir.
- ❖ Yüce Allah, insana akıl vererek onu hem şerefli kılmış hem de bu dünyada yaptıklarından sorumlu tutmuştur. İnsan akıl sayesinde davranışlarından sorumlu kılınmış ve dinen mükellef kabul edilmiştir. Peygamberimiz de aklın dini sorumluluktaki önemini hadislerinde belirtmiştir.

Hadis-i Şerif: “Şu üç kimseden sorumluluk kaldırılmıştır: Ergenlik çağına gelinceye dek çocuklardan, uyanıncaya kadar uyuyandan, akli dengesi yerinde olmayandan.”

Hadis-i Şerif: Aklı olmayanın dini yoktur:

- ❖ İslam’a göre insanın akıl ve ruh sağlığını bozan, sinir sistemini uyuşturup beynin işlevini olumsuz etkileyen, irade ve düşünme gücünü tamamen ya da kısmen yok eden her türlü keyif verici **uyuşturucu madde** ve **alkollü içecekler** haramdır.
- ❖ Yapılan araştırmalar boşanmaların, cinayetlerin, aile içi şiddetlerin, ölümlü hastalıkların ve trafik kazalarının en büyük etkeni **alkol** ve **uyuşturucu madde** kullanımından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Ayet: “Ey İnananlar! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçının ki saadete eresiniz.” (Mâide suresi, 90. ayet.)

Hadis-i Şerif: “İçki bütün kötülüklerin anasıdır.

Hadis-i Şerif: Her sarhoş edici haramdır. Çoğu hara olanın azı da haramdır.

- ❖ Akıl sağlığını etkileyen zararlı alışkanlıklardan bir diğeri de sigaradır. Sigara, başlangıçta alkollü içecekler ve uyuşturucu maddeler kadar akli kullanma üzerinde tehlikeli gibi görünmese de zamanla aşırı bağımlılık yapar. Sigara bağımlısı kişi, sigara kullanmadığı zaman akli melekesini gerektiği gibi kullanamaz hâle gelir. Bunun yanı sıra pek çok hastalığa sebebiyet verir.

HZ. YUSUF (A.S)

- Hz. Yusuf (a.s) Kur'an'da adı geçen yirmi beş peygamberden biridir. Babası Hz. Yakup (a.s.)'dır. Hz. Yakub (a.s.), Hz. İshak'ın (a.s.), o da Hz. İbrahim'in (a.s.) oğludur
- Hz. Yusuf'un kıssası Kur'an'da "**Ahsenül Kasas**" yani "**kıssaların en güzeli**" olarak nitelendirilir.
- Rüya yorumlama mucizesiyle bilinmektedir.
- Yüz güzelliğiyle beraber ahlak güzelliğiyle ve merhametiyle ön plana çıkan bir peygamberdir.
- Kendi adına inmiş olan Yusuf Suresi 111 ayettir ve Mekke'de inmiştir.

HZ. Yusuf'un Hayatı 3 Gömlekle Özetlenebilir:

I- Kanlı Gömlek:

- Babasının diğer kardeşlerinden fazla ilgi göstermesi ve gördüğü rüya sebebiyle kardeşlerinin kötülüğüne uğramış ve kuyuya atılmıştır.
- Kardeşleri babaları Hz. Yakup'a; kan bulaştırdıkları bir gömleği götürmüşler ve kardeşimizi kurt kaptı diyerek yalan söylemişlerdir.
- Mısır'a giden bir kervan sayesinde kuyudan kurtulup Mısır emirine köle olarak satılarak Mısır vezirinin evine yerleşmiştir.

II- İffet Gömleği:

- Mısır vezirinin karısı Züleyha'nın iftirası nedeniyle zindana atıldığı ve haklılığının ortaya çıkmasını sağlayan edep ve iffet gömleğidir.
- Allah'ın kendisine vermiş olduğu rüya tabir etme yeteneği sayesinde Mısır Vezirinin bir rüyasını yorumlayarak zindandan kurtulup Mısır Maliye Bakanlığına getirilmiştir.

III- Hasret Gömleği:

- Daha sonra erzakları biten kardeşleri Mısır'a gelmişler ve Hz. Yusuf'u tanımadan ondan yardım istemişlerdir. Hz. Yusuf onları tanımış ve affetmiştir. Babası Hz. Yakup'la birlikte onları Mısır'a davet etmiştir.
- Hz. Yusuf'un, babasına kör olan gözlerini açması için kardeşleriyle birlikte gönderdiği gömlektir.

HZ. Yusuf'un kıssasından çıkarılabilecek ders ve mesajlar:

İffet: Hz. Yusuf, kendisine teklif edilen kötü davranışı kabul etmeyerek iffetini korumuştur. Bu uğurda hapse girmeye, eziyet çekmeye bile razı olmuştur. Bu sebeple iffet denilince ilk akla gelen Hz. Yusuf'tur.

Sabır ve tevekkül: Hem Hz. Yusuf hem de Hz. Yakup karşılaştıkları tüm zorlukları sabır ve Allah'a güvenleriyle aştırmışlardır.

Vefa ve sadakat: Hz. Yusuf (a.s.), vezirin hanımının kötü teklifi karşısında yanında kaldığı, ekmeğini yediği, iyiliğini gördüğü Mısır vezirine hıyaneti asla düşünmemiş, vefalı ve sadık kalmıştır.

Affetmek ve Merhamet: Hz. Yusuf (a.s.), kardeşlerinin yaptıklarını affederek kötülüğe iyilikle karşılık vermiştir. Onlara acımıştır.

ASR SURESİ ve ANLAMI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝

Okunuşu	Anlamı:
Bismillâhirrahmânirrahîm.	Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.
1. Vel asr.	1. Andolsun zamana ki
2. İnnel insane le fi husr.	2- İnsan gerçekten ziyan içindedir.
3. İllellezine âmenû ve amilü's sâlihâti ve tevâsav bi'l hakkı ve tevâsav bi's sabr.	3. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (onlar ziyanda değillerdir).

- Sure, adını birinci ayette geçen **“asr”** kelimesinden alır.
- **Asr**; zaman, çağ, ikinci vakti gibi anlamlara gelir.
- İslam bilginleri “asr” kelimesini daha çok Hz. Muhammed’in (s.a.v.) asrı ve ahir zaman şeklinde yorumlamışlardır.
- Kur’an-ı Kerim’in 103 suresidir. Mekke’de inmiştir ve 3 ayettir.
- Asr suresi, insanı ebedi mutluluğa ulaştıracak ve ebedi hüsrandan kurtaracak temel yolları açıklar.

Asr suresinde bir Müslümanın sahip olması gereken temel özelliklere vurgu yapılmıştır.

Bunlar;

- ❖ Samimi bir şekilde iman etmek.
- ❖ Salih amel işlemek.
- ❖ Hakkı (doğruluğu) tavsiye etmek.
- ❖ Sabrı tavsiye etmek.

ÜNİTEDE GEÇEN ÖNEMLİ KAVRAMLAR

- ✓ **Din:** Akıl sahibi bireyleri kendi özgür iradeleriyle iyiye ve doğruya yönelten ve onların mutluluğunu amaçlayan ilahî kurallar bütününe denir.
- ✓ **Birey(Fert, Kişi):** Topluları oluşturan ve düşünsel, duygusal, iradeyle ilgili nitelikleri toplum içinde belirlenen insanların her birine denir. Kendine özgü nitelikleri olan ve bunları yitirmeden bölünemeyen tek varlık.
- ✓ **Toplum:** Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için işbirliği yapan insanların tümü, insan topluluğu, cemiyet.
- ✓ **Fıtrat:** "İnsanın doğuştan sahip olduğu ahlak, huy, karakter ve tabiat" gibi anlamlara gelir. Allah'ın, tüm varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratması.
- ✓ **Fıtrî:** "Doğuştan gelen, yaratılıştan olan" anlamlarına gelir.
- ✓ **Hanîf:** Şirkten, batıl inançlardan ve yanlış fikirlerden uzak durup Allah'ın birliğine inanan; İslâm inancına sıkı ve samimi olarak bağlanan anlamlarına gelmektedir. Hz. İbrahim'in dininden olanlar.
- ✓ **Tevhîd İnancı:** Allah'ın bir olduğuna, eşi, benzeri ve ortağı olmadığını inanmaktır.
- ✓ **Aklı Selim:** Doğru karar verebilen, yanılmayacak, pişman olunmayacak işler yapmayı sağlayan akıl demektir. Sağduyu sahibi olan anlamına da gelir.
- ✓ **Musibet:** "Ansızın gelen felaket, sıkıntı veren şey" gibi anlamlara gelir. İnsanın başına gelen felaket veya sıkıntı veren şeylere denir.
- ✓ **Arkeoloji:** Yapmış olduğu yer altı kazılarla geçmiş dönemde yaşamış insan ve toplumların yaşamlarını araştırıp ortaya koymaya çalışan bilim dalı.
- ✓ **Akıl:** Düşünme, anlama ve kavrama gücüne denir. Sadece insanda var olan; yararlı ile zararlıyı, iyi ile kötüyü ayırt edebilme yeteneğidir.
- ✓ **Ümmet:** "Topluluk, cemaat, millet ve nesil" gibi anlamlara gelir. Din ve inanç birliği temelinde bir araya gelen ve aynı peygambere bağlanan insanlar topluluğuna denir. Yaşadığı yer fark etmeksizin dünya üzerinde yaşayan bütün Müslümanlar ümmet olarak tanımlanır.

DINKÜLTÜR U.ORG

- ✓ **Hak:** "Gerçek, doğru, gerçeğe uygun, adalet, pay ve emek karşılığı verilen ücret" anlamlarına gelir. Dinin ve hukuk düzeninin kişiye tanıdığı yetki ve ayrıcalıklara hak denir.
- ✓ **Müflis:** "İflas etmiş, elindekileri kaybetmiş kişi" demektir. İslami bir terim olarak ise; dünyada kazandığı sevapların ahiretteki hesaplaşmada, haksızlık yaptığı kimselere dağıtılması sonucu, elinde sevap kalmayan ve cehennemlik durumuna düşen kimseye denir.
- ✓ **İffet:** Haramdan uzak durmak, kötü söz ve işlerden kaçınmak; yeme, içme ve diğer bedeni istekler konusunda ölçülü olmak, aşırı istekleri kontrol ederek dinî emirler çerçevesinde muhafaza etmek demektir.
- ✓ **Rüşvet:** Yetkili şahıs ve makamlara hakkı olmayan bir şeyi vermek, özel çıkar sağlamak demektir. Yaptırılmak istenen bir işte yasa dışı kolaylık ve çabukluk sağlanması için bir kimseye mal veya para olarak sağlanan çıkar.
- ✓ **İsraf:** Para, zaman, emek vb. Yüce Allah tarafından insanlara verilmiş maddi veya manevi imkanları gereksiz yere (boşa) harcamak, savurganlık ve tutumsuzluk yapmaktır.
- ✓ **Bîd'at:** "Sonradan olan, sonradan ortaya çıkan şey" demektir. Dinde dayanağı olmayan ve sonradan ortaya çıkan yaklaşımlara, inançlara ve amellere denir.
- ✓ **Hurafe:** İslam'ın aslından olmayan, çeşitli sebeplerle dine sonradan giren ve din gibi algılanan uydurulmuş hususlara denir.
- ✓ **Tahrîf:** Saptırma, çarpıtma, değiştirme, bozma ve bozulma anlamına gelir.
- ✓ **Kıssa:** Ders çıkarılması gereken olay demektir. Kur'an'da geçmiş bazı toplumlarla ve peygamberlerle ilgili anlatılan, ibret ve öğüt veren yaşanmış olaylara denir.
- ✓ **Asr:** Zaman, çağ, ikinci vakti gibi anlamlarına gelen Kur'an-ı Kerim'in üç ayetten oluşan bir soresinin ismi.
- ✓ **Ahsenü'l-Kasas:** Kur'an-ı Kerim'de anlatılan Hz. Yusuf'un (a.s.) kıssası. Onun hayatını anlatan kıssa bu terim ile Kur'an-ı Kerim'de "kıssaların en güzeli" olarak nitelenir.